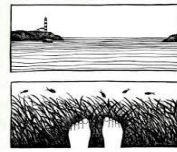

Terraferida

Amics de
la Terra
Mallorca

salvem Portocolom

GREENPEACE

A L'ATENCIÓ DEL CONSELLER DE MEDI AMBIENT I TERRITORI DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS

Margalida Rosselló Pons, amb DNI -----, en nom de la Plataforma Antiautopista Lluçmajor-Campos; Amadeu Corbera Jaume, amb DNI -----, en nom del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Natura (GOB); Francesc Xavier Mas Ballester, amb DNI -----, en nom de l'associació Terraferida; Mariano Reaño Lambea, amb DNI -----, en nom d'Amics de la Terra Mallorca; Miquel Àngel Lobo Ruiz, amb DNI -----, en nom de la Plataforma Salvem Portocolom i Mario Rodríguez Vargas, amb DNI -----, director executiu i en representació de Greenpeace Espanya, amb CIF ----- i domicili al carrer -----, de Madrid; amb el suport d'Ecologistes en Acció; tots amb adreça, a efectes de notificació, a la seu del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Natura (carrer Manuel Sanchis Guarner, 10, 07004 Palma, Illes Balears) tel. 971 49 60 60.

Fonaments de dret

1. Atès que la **Llei 8/2019, de 19 de febrer, de Residus i Sòls contaminats de les Illes Balears** (BOIB núm. 23, de 21 de febrer de 2019) en el seu **article 10, punt 1**, indica que són competències del Govern i de l'Administració de la comunitat autònoma, entre d'altres:

- "l'autorització, la vigilància, la inspecció i la sanció de les activitats de producció i gestió de residus" (**apartat b**) i
- "el registre de la informació en matèria de producció i gestió de residus" (**apartat d**).

2. Atès que l'**article 60 de la Llei 8/2019** estableix que "qualsevol persona física o jurídica, entitat pública o privada, causant o no, propietària o no d'un terreny en el qual es detecti una presumpta contaminació del sòl per qualsevol motiu, resta obligada a posar-ho en coneixement de l'administració competent en aquesta matèria en la major brevetat".

DENUNCIAM DAVANT AQUESTA ADMINISTRACIÓ els següents **FETS**:

A. L'EVIDÈNCIA D'ÚS D'ESCÒRIES PERILLOSES (NO TRACTADES) A L'OBRA DE L'AUTOPISTA

Sol·licitud d'informació ambiental desatesa per l'Administració responsable

1. El passat **mes de maig**, l'associació **Terraferida**, com a integrant de la **Plataforma Antiautopista**, **sol·licità** a la direcció general d'Educació ambiental, qualitat ambiental i residus de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Illes

Balears una investigació sobre el presumpte ús d'escòries en la construcció de l'autopista Lluçmajor-Campos, així com que li fes arribar la informació sobre la utilització d'aquest residu en l'obra de construcció de l'autopista.

A més, també sol·licità:

- 1) Que la direcció general **verificàs el procés de descontaminació de les escòries** abans de ser abocades a l'autopista.
- 2) Que **verificàs la composició dels materials abocats** mitjançant les analítiques corresponents.
- 3) Que **verificàs l'estanqueïtat dels terrenys** on s'abocaven aquests àrids per garantir que els seus components no s'infiltrassin al subsòl.
- 4) Que **publicàs els resultats de les analítiques** sol·licitades i els exposàs a l'opinió pública, així com **les garanties de descontaminació i estanqueïtat** dels materials que s'hi abocaven, i les que s'haguessin adoptat **pel que fa a la seguretat de la salut laboral** dels treballadors de l'obra.
- 5) Que duqués a terme les **accions pertinents per garantir la no contaminació de l'entorn**, inclosa la paralització dels esmentats abocaments, si era procedent, de manera preventiva, atès el principi de precaució.

L'associació **Terraferida** va rebre resposta del **Cap de Servei de Residus i Sòls Contaminats** de la **Direcció General de Residus**, de la **Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears** (vegeu **annex I** d'aquest document), però aquesta no incloïa la informació que es demanava i **no hi apareixia cap tipus de referència a la composició de les escòries en general, ni a la composició específica en metalls pesants.**

La manca de resposta de l'Administració ens obligà a encarregar una analítica pròpia que detectà concentracions perilloses de quatre substàncies contaminants

2. A causa de la **manca de resposta satisfactòria**, la Plataforma Antiautopista va encarregar a un laboratori solvent unes analítiques bàsiques de metalls pesants en sediments i lixiviats de diferents mostres de les escòries utilitzades en la construcció de l'autopista Lluçmajor-Campos (s'adjunten com **annex II** d'aquest document). Segons aquestes analítiques, les mostres d'escòries **contenen nivells de metalls pesants que superen els màxims establerts per la normativa** que existeix a altres comunitats autònomes de l'Estat Espanyol [1], [2], [3] (consultau el quadre comparatiu que figura a l'**annex III** d'aquest document). Cal advertir que **hem hagut de recórrer als paràmetres fixats a altres comunitats autònomes**, perquè la normativa pròpia de les Illes Balears no estableix límits màxims de les concentracions permeses.

En el cas de les normatives de Cantàbria i el País Basc, hem pres com a valors de referència de concentracions màximes de metalls pesants en escòries els que hi figuren, tot i que es tracta d'escòries de procedència diferent a les d'incineració de RSU (de processos termometal·lúrgics a Cantàbria i de fabricació d'acer en forns d'arc elèctric al País Basc) perquè assumim que **les concentracions de metalls pesants que poden resultar**

perilloses per al medi ambient i la salut de les persones són independents de la seva procedència.

La presència de quantitats elevades de metalls pesants a les escòries usades a l'obra de l'autopista Lluçmajor-Campos pot suposar la contaminació del sòl i un perill per a la salut de les persones i per al medi ambient.

La **comparació dels resultats obtinguts** amb la normativa d'altres comunitats autònomes fa evident que a les mostres d'escòries analitzades:

- els nivells de **coure (Cu) tripliquen** els valors establerts per **als lixiviats** a les tres comunitats autònomes (Catalunya, Cantàbria i País Basc);
- els de **cadmi (Cd) quadrupliquen** els nivells màxims permesos **als sediments** d'escòria al País Basc;
- els de **plom (Pb) són entre 5 i quasi 7 vegades superiors** als valors permesos **als sediments** a la normativa del País Basc;
- els d'**antimoni (Sb) són 12 vegades superiors** als permesos **als lixiviats** a Cantàbria i el País Basc.

Els **resultats** obtinguts (es poden consultar a l'**annex II** d'aquest document) **van augmentar el nostre nivell de preocupació**, ja que vàrem comprovar que, segons la normativa de referència d'aquelles comunitats, els nivells de diversos metalls pesants d'alta toxicitat superaven els líndars establerts tant en els propis sediments com en els seus lixiviats.

La Llei 8/2019 de Residus estableix el caràcter contaminant de tres dels metalls detectats en concentracions elevades

3. **La Llei 8/2019**, de 19 de febrer, de Residus i Sòls contaminats de les Illes Balears, a l'exposició de motius adverteix que en el capítol VII "es determinen **els continguts de fons en 18 espècies metàl·liques [...] de les quals 11 es consideren contaminants del sòl: As, Ba, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb i Zn**".

A les mostres d'escòries analitzades, les **concentracions de metalls contaminants** (d'acord amb la relació esmentada a la Llei 8/2019) que estan **per damunt dels valors establerts** a altres comunitats autònomes són: Cd , Cu , Pb (**cadmi, coure i plom**).

Les consideracions mediambientals de CEDEX estableixen la perillositat de quatre de les espècies detectades

4. En les **consideracions mediambientals de CEDEX** [4] (*Centro de Estudios y Experimentación de Obras Públicas del Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente*) **sobre escòries i cendres d'incineradora de RSU se citen els metalls pesants** antimoni, arsènic, cadmi, crom, coure i plom com a contaminants que susciten més interès per ser els **més perillosos**. Els resultats de les analítiques realitzades a les mostres d'escòries demostren que **quatre d'aquests sis metalls (4 de 6) estan en quantitats superiors a les establertes a les consideracions mediambientals de CEDEX**.

Aquestes mateixes **consideracions mediambientals de CEDEX** inclouen com a compostos orgànics de major interès, per ser també els més perillosos, les **dioxines, els furans i contaminants afins com els PCB**. Unes analítiques més exhaustives dels components orgànics de les escòries (dioxines, furans i PCB) podrien empitjorar encara més els resultats. Per tant, **cal que l'Administració ambiental garanteixi la no-presència d'aquests contaminants** (dioxines, furans i PCB, habituals a les escòries d'incineradora) **en el residu** abocat a les obres de l'autopista Campos-Llucmajor.

A Catalunya no seria factible abocar aquest residu

5. En els territoris que estableixen un llindar de precaució per a la valorització de les escòries, **el fet que se superin els llindars establerts** en un sol dels paràmetres (en aquest cas, concentració de metalls pesants), **converteix les escòries en no valoritzables atès que es consideren** perilloses per a la salut de les persones i per al medi ambient. Aquestes escòries, en **no complir totes i cada una de les condicions** necessàries no són vàlides **per ser utilitzades com a subbase de carreteres** [1]. El principi de precaució ha de prevaler: davant la manca de normativa específica a les Balears que estableixi els límits recomanables per a la valorització d'aquest residu, és aconsellable recórrer als paràmetres d'altres administracions homologables fins que no s'hagi aprovat una normativa pròpia.

Indicis d'un tractament inadequat del residu

6. Hem pogut comprovar reiteradament, en diferents mostres de les escòries usades a l'autopista Llucmajor-Campos, que contenen un alt nivell de materials ferromagnètics, la qual cosa **indica, inicialment, un procés inadequat en el tractament de les escòries**, ja que un dels tractaments inicials bàsics és la desferrització.

L'elevada presència de materials ferromagnètics **demostra que les escòries no estan ben tractades**. La fitxa tècnica sobre "*escorias y cenizas de incineración*" del Centro de Estudios y Experimentación de Obras Públicas del Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente (CEDEX) 12/2007 (vegeu document adjunt a l'**annex IV**) estableix que "*el reciclado de los residuos procedentes de incineradoras de residuos sólidos urbanos requiere un procesamiento bastante elaborado para obtener un material que sea aceptable desde los puntos de vista técnico y medioambiental*". I defineix que "*existen diferentes procedimientos para disminuir la toxicidad de los materiales generados en la incineración, como por ejemplo el lavado previo a su utilización, con el que se **consigue eliminar casi totalmente** los componentes más lixiviables tales como los cloruros, el **cadmio**, el zinc y los iones sulfato*". Un altre dels procediments establerts per al reciclat dels residus és la "**desferrización por medios magnéticos**". L'elevada presència de metalls ferromagnètics, observable a simple vista, i de cadmi, desmenteix qualsevol tractament rigorós de descontaminació del residu abocat.

En els mateixos termes ja s'expressava, **amb caràcter normatiu**, el Decret 21/2000, de 18 de febrer, d'aprovació definitiva del **Pla Director Sectorial de Gestió de Residus Urbans de l'illa Mallorca (PDSGRUM)** (BOCAIB núm. 25, de 26 de febrer de 2000, i correcció d'errades al BOIB núm. 105, de 31 d'agost de 2002) que, en el seu article 12, relatiu al

“destí de les escòries procedents de la valorització energètica”, estableix clarament que “les escòries procedents de la valorització energètica **que no tinguin la consideració de residu perillós es podran tractar** per tal de ser utilitzades com a matèria primera secundària” (la fracció mineral no metàl·lica) “**per a l’ompliment de terraplens i subbase de carreteres**”, sempre que **hagin estat tractades** “segons els requisits tècnics mínims que s’especifiquen”. I afegeix que “tots els usos com a matèria primera secundària hauran de ser **específicament autoritzats per la Conselleria de Medi Ambient que exigirà un control periòdic que garantitzi la no perillositat de la reutilització de les escòries**”.

La carretera tindrà problemes tècnics

7. La fitxa tècnica del CEDEX (annex IV) adverteix que “**el empleo de escorias en el campo de la construcción puede presentar problemas medioambientales, debido al contenido de elementos tóxicos, y problemas técnicos, ya que pueden ser altamente expansivas**”.

La fitxa tècnica del CEDEX també adverteix dels problemes que l’ús d’aquest material pot suposar per al ferm de la futura carretera: “*La utilización de la escoria como material de base para carreteras no es una práctica común, pues sus propiedades no suelen satisfacer las funciones de un material de base. Sólo pueden cumplir los criterios de aceptación relativos a carreteras secundarias. En Bélgica y Alemania se han detectado problemas de hinchamiento ocurridos bajo capas delgadas de pavimento asfáltico; éste es el motivo por el cual en Alemania el espesor mínimo de la capa de mezcla de bituminosas sobre una base de escoria es de 16 cm. El material puede ser utilizado bajo pavimentos de bloques o losas de hormigón*”.

Per tot això, denunciam que les escòries utilitzades en la construcció de l’autopista de Lluçmajor-Campos tenen nivells elevats de metalls pesants classificats com a contaminants a la Llei 8/2019 de residus i sòls contaminats de les Illes Balears, i que aquesta concentració de metalls contaminants és superior a la permesa a la normativa existent a altres comunitats autònomes; per la qual cosa sostenim que poden suposar un perill de contaminació del medi, i ho posem en el vostre coneixement perquè dugueu endavant les actuacions necessàries per protegir la salut humana i la qualitat del medi ambient, d’acord amb el que estableix l’article 2 de la llei 8/2019.

B. FALTA DE TRANSPARÈNCIA I INFORMACIÓ

La informació ambiental ha d’estar, preceptivament, a l’abast de la ciutadania

1. El punt 8 de l’annex I del Programa de Mesures i Vigilància Ambiental aprovat per Resolució de la consellera de Medi Ambient de 30 d’abril de 2001 (BOIB núm. 59, de 17 de maig de 2001), actualment vigent, es refereix a “**Mètodes analítics, informes i difusió de resultats**”. L’apartat c) d’aquest punt recull que “**Tota la informació s’haurà de**

subministrar en suport de paper i informàtic, susceptible d'incorporació a una pàgina web [...] **per posar-la a disposició de tots els ciutadans** d'acord amb l'esmentada Llei 38/1995 de 12 de desembre, sobre el dret de la informació en matèria de medi ambient”.

2. L'**article 70** de la **Llei 8/2019, de 19 de febrer, de Residus i Sòls contaminats de les Illes Balears** referit a “**Transparència, accés a la informació i participació**”, en el seu **punt 1** indica que “El Govern de les Illes Balears, els consells insulars i els municipis, en l'àmbit de les competències pròpies, han de **garantir els drets de participació i d'accés a la informació en matèria de residus** [...]”.

El **punt 2 de l'esmentat article 70 de la llei 8/2019** recull que “**L'òrgan competent en matèria de residus del Govern de les Illes Balears, amb la col·laboració dels consells insulars i de les entitats locals, ha de recopilar i mantenir actualitzada la informació sobre la gestió dels residus en tot l'àmbit de la comunitat autònoma.** Aquesta informació ha d'incloure totes les infraestructures disponibles i, per a cada una, la quantificació i la caracterització dels residus entrants i sortints, els tractaments realitzats i les destinacions concretes de valorització o d'eliminació dels residus.”

Ni la Conselleria de Medi Ambient ni el Consell de Mallorca no aporten la informació ambiental sol·licitada i incompleixen la normativa vigent

3. La **resposta** de 14 de maig del Servei de Residus i Sòls Contaminats a la sol·licitud de Terraferida del 6 del mateix mes afirma, en el seu punt tercer, que “**la Conselleria de Medi Ambient i aquest servei com a responsable de la matèria (juntament amb TIRME i amb el Consell de Mallorca) vénen controlant de forma adient la composició de les escòries generades a la planta incineradora de Son Reus**” tal com preveu el **Programa de Vigilància Ambiental, establert l'any 2001**, el Pla Director Sectorial de Residus no Peril·losos de l'illa de Mallorca i la pròpia autorització ambiental integrada atorgada a les instal·lacions de Son Reus. D'acord amb la resposta del Servei de Residus, aquesta tasca de control es revisa pel Comitè Tècnic amb participació de la UIB (el Consell de Mallorca manté un acord de col·laboració per a la presa de mostres i controls analítics periòdics).

La conselleria de Medi Ambient, però, no aporta **el resultat de cap analítica** realitzada sobre les escòries i **remet l'associació Terraferida a les publicacions realitzades per la Comissió de Residus No Peril·losos de Mallorca**, la qual (segons la resposta rebuda) té la competència de fer les analítiques pertinents.

S'afirma, en l'esmentada resposta, que “**tots els controls i analítiques es difonen i posen a disposició pública a través de la Comissió de Residus No Peril·losos de l'illa de Mallorca, presidida pel Consell de Mallorca** i en la qual participen associacions veïnals, associacions no governamentals i ecologistes, grups polítics, etc. Així, es dona compliment satisfactori als requisits d'informació pública i a la vigilància deguda i, per tant, no es considera necessari dur a terme més controls i anàlisis al respecte.”

4. No obstant, en la recerca d'aquestes dades, l'única pàgina informativa que hem pogut localitzar és el **Visor de Paràmetres Ambientals del Consell de Mallorca** [5] sobre

“escorias y cenizas de incineración” del Centro de Estudios y Experimentación de Obras Públicas del Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente (CEDEX) 12/2007. En aquesta pàgina hi ha referències a totes les infraestructures de tractament i gestió de residus de la planta de Son Reus. Pel que fa a la planta de tractament d'escòries de RSU de Son Reus, apareixen els conceptes corresponents a cadascun dels paràmetres químics corresponents a aquest residu. Quan s'intenta visualitzar el valor d'aquest paràmetres no hi ha cap informació. En els visors no hi apareix cap de les dades corresponents als metalls pesants de les escòries i dels seus lixiviats, ni les relatives al pH i la conductivitat dels lixiviats. En resum, al Visor de Paràmetres Ambientals del Consell de Mallorca **no s'hi publiquen les dades corresponents a aquests paràmetres a les escòries i els seus lixiviats.**

5. Entenem que s'incompleix l'article 13.d) de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, que regula el dret dels ciutadans a l'accés a la informació pública, arxius i registres, d'acord amb el que preveu la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació i bon govern (BOE núm. 295, de 10 de desembre de 2013). La Llei 19/2013 de transparència, en el seu article 1, estableix que “té per objecte ampliar i reforçar la transparència de l'activitat pública, regular i garantir el dret d'accés a la informació relativa a aquella activitat”.

Així mateix, l'article 2.1.a), d'aquesta Llei (19/2013) estableix que les seves disposicions “s'apliquen, entre d'altres a les administracions de les comunitats autònomes i les entitats que integren l'Administració Local”.

A més, l'article 12 de la Llei 19/2013 disposa que “totes les persones tenen dret a accedir a la informació pública, en els termes que preveu l'article 105.b) de la Constitució espanyola” i que “així mateix, i en l'àmbit de les seves respectives competències, és aplicable la corresponent normativa autonòmica.”

6. Finalment, també consideram que s'ha vulnerat el dret a la informació ambiental que garanteix la Llei 27/2006, de 18 de juliol, per la qual es regulen els drets d'accés a la informació, de participació pública i d'accés a la justícia en matèria de medi ambient.

Per tant, aquesta manca d'informació pública accessible i transparent **incompleix** clarament **diverses lleis** espanyoles (en concret la Llei 8/2019 i la Llei 27/2006) i la **normativa autonòmica vigent** a les Illes Balears (l'esmentat Programa de Mesures i Vigilància ambiental).

Denunciam la falta d'informació i transparència pel que fa a les dades de les analítiques realitzades a les escòries de la incineradora de Son Reus i, per tant, l'incompliment per part de la Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears, i del Consell de Mallorca, de diverses lleis estatals que regulen l'accés a la informació pública i la normativa vigent de les Illes Balears referida al control de les escòries de RSU.

C. NO HI HA UN SEGUIMENT DEL PROCÉS DE TRACTAMENT I D'ÚS DE LES ESCÒRIES

Tot i que les escòries es classifiquin de “residu no perillós”, és preceptiu fer-ne un tractament i un seguiment si es volen “valoritzar”

1. **Les escòries de la incineradora són considerades “residus no perillosos”** per decisió de la Comissió Europea de 18/12/2014 sobre la llista de residus (*Diario Oficial de la Unión Europea*, de 30 de desembre de 2014), de conformitat amb la Directiva 2008/98/CE del Parlament Europeu i del Consell (2014/955/UE) i **d'acord amb la normativa de gestió de residus de Mallorca** (Pla Director Sectorial de Gestió de Residus Urbans de Mallorca -PDSGRUM-, BOIB núm. 35, de 9 de març de 2006). **Considerar-les així no significa que les escòries no tinguin components perillosos per a la salut i el medi ambient com són els metalls pesants i matèria orgànica (furans, dioxines i PCB)**. Com ja hem esmentat en el punt A6 d'aquesta denúncia, i com s'estableix tant al fitxa del CEDEX (vegeu **annex IV**) com a al Pla Director Sectorial de Gestió de Residus Sòlids Urbans de Mallorca, si aquests residus es volen utilitzar com a matèria primera han de tenir un tractament molt rigorós i un control i un seguiment continuat per evitar un risc per a la salut de les persones i la contaminació del medi ambient. En altres paraules, **les escòries de la incineradora es poden considerar “residus no perillosos” sempre que se n'hagi fet un tractament molt rigorós i s'hagin establert un control i un seguiment continuats**.

La normativa ambiental fa prou referència a aquesta necessitat de seguiment i control de l'ús d'aquests residus (les escòries d'incineració de RSU).

La resposta ambigua i evasiva del Servei de Residus i Sòls Contaminats

2. A **la resposta** a l'escrit de l'associació Terraferida del mes de maig, signada pel **cap de Servei de Residus i Sòls Contaminats** de la Direcció General de Residus, de la Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca **del Govern de les Illes Balears**, es reconeix **la necessitat d'un control i seguiment, però sense explicitar com es duu o es durà a terme**, i diu concretament que **“el que ha de prevaler és un control adient per part de l'administració que garanteixi i asseguri la idoneïtat i millors condicions en el procés”**. S'afegeix també que l'estudi *Caracterización del material resultante del tratamiento de escorias de tres incineradoras de residuos urbanos en España en relación a su posible utilización como árido en la construcción de carreteras. Informe técnico* (Tomo único. Junio 2011) conclou que **“atès que no totes les escòries de totes les incineradores de l'Estat Espanyol tenen les mateixes condicions o característiques [...], cal aplicar-la cas per cas”**.

Però en el **Programa de Mesures i Vigilància Ambiental** aprovat per **Resolució de la consellera de Medi Ambient de 30 d'abril de 2001** (BOIB núm. 59, de 17 de maig de 2001) **també s'especifica clarament la necessitat del control i seguiment, i aquest Programa és vigent en l'actualitat**.

Cal eliminar els elements tòxics presents a les escòries i desferritzar-les, cosa que no s'ha fet

3. La fitxa tècnica de caracterització d'escòries de la incineració de RSU del CEDEX (vegeu document adjunt a l'annex IV) sobre “*escorias y cenizas de incineración*” del Centro de Estudios y Experimentación de Obras Públicas del Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente (CEDEX) 12/2007 diu “***el empleo de escorias en el campo de la construcción puede presentar problemas medioambientales, debido al contenido de elementos tóxicos, y problemas técnicos, ya que pueden ser altamente expansivas.***”

També indica, entre d'altres qüestions, que “tant amb les escòries com amb les cendres procedents de la incineració de RSU s'ha de dur a terme un procés de desferrització per mitjans magnètics per obtenir un material acceptable des del punt de vista tant tècnic com mediambiental.” A la vista dels materials presents a les analítiques és del tot evident que aquesta desferrització no ha estat aplicada.

“La legislación ambiental exige, tanto en la escoria como en el lixiviado, el control de [...] metales pesados y materia orgánica”

Les consideracions ambientals del CEDEX sobre escòries i cendres d'incineradora de RSU [4] a l'apartat relatiu a “*escorias y cenizas de incineración*” del Centro de Estudios y Experimentación de Obras Públicas del Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente (CEDEX) 12/2007) expliquen que, quan s'usen escòries processades per a la construcció de carreteres, “***en todo momento [la utilización] deberá ser gestionada con las garantías suficientes para no poner en riesgo los ecosistemas y la salud humana***” y que “***la legislación ambiental exige, tanto en la escoria como en el lixiviado, el control de dos grupos de contaminantes: metales pesados y materia orgánica.***”

S'hi explica també que “***durante las operaciones de preparación y en las posteriores de uso, reutilización y depósito al final del ciclo de servicio de la carretera, se pueden liberar una serie de contaminantes al medio, siempre y cuando estén presentes en la composición de la escoria y se den las condiciones de movilización***”, i que, des del punt de vista ambiental, s'ha de tenir en compte “***la gestión de los residuos de construcción generados una vez que la carretera alcance el final de su vida de servicio.***” Ni el projecte de l'obra ni el seu estudi d'impacte ambiental no preveuen l'ús d'aquest material (les escòries) ni, per tant, les operacions tècniques necessàries per a evitar el pas dels contaminants al medi.

També diu la Fitxa Tècnica del CEDEX (vegeu annex IV) que “***para el empleo de estos materiales se exige que las condiciones para su tratamiento y aplicación estén fijadas expresamente en el Pliego de Prescripciones Técnicas Particulares***” del projecte de l'obra, però, en aquest cas, no hi consten.

La mayoría de países europeos limiten les concentracions de substàncies nocives presents a les escòries. D'altra banda, no hi ha cap estudi sobre els efectes de la

lixiviació d'aquestes cendres de fons de forn d'incineradora (escòries) sobre el sòl ni sobre l'aqüífer

5. Aquestes consideracions ambientals del CEDEX sobre escòries i cendres d'incineradora [4] assenyalen que “los aspectos medioambientales de la utilización de los residuos de las incineradoras de RSU están casi exclusivamente relacionados con **su comportamiento a la lixiviación**, si bien la **mayoría de los países europeos también limitan las concentraciones totales de sustancias dañinas en las escorias y cenizas**”.

L'ús de les escòries no es preveu a l'expedient del projecte, com és preceptiu

6. La utilització d'escòries com a material de construcció de l'autopista no figura a l'expedient del projecte, ni a cap dels documents previs necessaris per la seva execució. **Ni a l'Estudi d'Impacte Ambiental, ni al Projecte Tècnic, ni a les Prescripcions Tècniques del projecte, ni al Pla de Seguretat i Salut hi figura la utilització d'escòries com a material de construcció.**

7. **Les associacions ecologistes GOB i Amics de la Terra van sol·licitar en diverses ocasions accés a l'expedient complet del Projecte de traçat del desdoblament de la Ma-19** des de la variant de Lluçmajor fins a Campos als mesos de gener i febrer de 2019 (vegeu **annex V** d'aquest document). A l'expedient de l'autopista remès el mes d'abril als sol·licitants, **hi trobam una proposta d'ordre d'estudi** de 26 de febrer de 2019 (vegeu document adjunt a l'**annex VI**) del Consell de Mallorca, signada pel cap del departament corresponent mesos després de començada l'obra de construcció de l'autopista. Aquesta **“ordre d'estudi” proposa canviar la tipologia del material usat per a la base de l'obra de sòl estabilitzat a “ecoàrid”, un terme imprecís** que no figura a cap codi LER (Llista europea de residus). Les analítiques que aportam, així com altres proves, demostren que els materials usats a la base de la futura autopista només en part són RCD (residus de construcció i demolició) qualificables com a “ecoàrids”. Aquests residus RCD són relativament inerts, però **la nostra denúncia fa referència al material, ben diferent** (vegeu fotografies a l'**annex VII**), aportat al llarg de 2,5km des de l'entrada de Campos fins a les immediacions de Son Sala a la part de l'obra corresponent a la futura via de servei, i **totes les evidències que aportam demostren que aquest material no pot procedir d'ecoàrid inert de RCD sinó de cendres de fons de forn d'incineradora (escòries) uns materials amb una toxicitat i un impacte ambiental elevats** que, com ja hem assenyalat, **no han estat considerats ni en el projecte de l'obra ni en el seu pla de salut i seguretat laboral.**

Demanam transparència i claredat pel que fa al control per part de l'Administració del transport i ús de les escòries com a material de substrat base en la construcció d'aquesta autopista

8. Detectam possibles incompliments pel que fa als procediments que han de regir el transport d'aquests materials:

L'Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears de l'Adaptació a la Directiva 2010/75/CE sobre emissions industrials de l'autorització ambiental integrada del COTIR de Son Reus, en sessió de 20 de desembre de 2013 (BOIB núm. 72, de 27 de maig de 2014) en el seu **punt 6.3.3** especifica que:

1. "D'acord amb les anàlisis de què es disposa fins ara relatives a aquest residu [les escòries] i que permeten la seva qualificació com a no perillós segons la normativa vigent (LER 19.01.12) [Cenizas de fondo de horno y escorias distintas de las especificadas en el código 19 01 11], el seu destí serà la planta de tractament i valorització annexa a la Planta Incineradora amb Recuperació Energètica (PIRE), contemplada en el Pla Director Sectorial per a la Gestió de Residus Urbans de Mallorca i en la documentació presentada pel sol·licitant, en la qual es durà a terme la seva valorització material (aprofitament de ferralla, etc.) **mitjançant els processos i baix els requisits tècnics previstos.**"

2. "Per tal d'assegurar la seva innocuïtat, es continuaran duent a terme els controls i anàlisis periòdiques de les seves característiques de perillositat d'acord amb el Programa de mesures i vigilància ambiental aprovat per a les instal·lacions del PDSGRUM (punt 7. c. de la Resolució de la Consellera de Medi Ambient de 30 d'abril de 2001, BOIB de 17.05.01) i **qualsevol possible reaprofitament, directe o a la sortida de la planta de tractament esmentada, com a matèria secundària haurà de seguir la tramitació prevista a la legislació vigent en cada cas.**"

3. "Per a les escòries que han estat tractades a la Planta i pels usos específicament previstos a l'article 16.1 del Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus Sòlids Urbans de Mallorca (Aprovat pel Ple del Consell de Mallorca en data 6 de febrer de 2006), **serà suficient amb una comunicació per part de TIRME SA a la Direcció General competent en matèria de Residus on s'indica, com a mínim, el seu destí final, l'empresa destinatària i la quantitat d'escòries reaprofitades.**"

9. Demanam, per tant, a la Conselleria de Medi Ambient i Territori, com a administració competent en aquest tema, si aquesta tramitació s'ha dut a terme i en quines condicions s'ha autoritzat l'ús d'aquest residu. Concretament:

1. En quina data ha comunicat TIRME a aquesta conselleria l'ús d'escòries a l'autopista de Campos.

2. Quina és la quantitat d'escòria "valoritzada" en aquest projecte.

3. Des de quan té la Conselleria de Medi Ambient constància d'aquesta quantitat.

4. Quina constància fefaent té la Conselleria de Medi Ambient del tractament que hagi pogut rebre aquesta escòria perquè n'asseguri la innocuïtat i permeti classificar-la com a residu no perillós (codi LER 19 01 12 *Cenizas de fondo de horno y escorias distintas de las especificadas en el código 19 01 11*) i no com a cendra de fons de forn (codi LER 19 01 11* *Cenizas de fondo de horno y escorias que contienen sustancias peligrosas*).

10. La **Llei 8/2019**, de 19 de febrer, de Residus i Sòls Contaminats de les Illes Balears, en el capítol III referit a Autoritzacions Administratives en matèria de gestió de residus, i concretament, als articles 43, 47 i 48, especifica les Obligacions dels Gestors de Residus, l'Autorització per a activitats no permanents i el Règim de Comunicació Prèvia. Si tenim en compte que les escòries són residus, **és necessària aquesta autorització i comunicació prèvia; i així ho estableix la legislació actual.**

El Consell de Mallorca ha emès informacions contradictòries sobre la quantitat d'escòries que seran utilitzades en la construcció de l'autopista, i aquesta és una dada essencial per al seu seguiment i control

11. **El mes d'abril, l'empresa TIRME** -empresa concessionària que gestiona els RSU (residus sòlids urbans) de Mallorca- **va corroborar que les escòries procedien de la incineradora de Son Reus. El 13 d'abril de 2019, el Consell de Mallorca** va afirmar a la seva Sala de Premsa [6] que “l'ús d'ecoàrids en aquest tram d'un dels camins de servei de 200 metres permetrà estalviar 1.440 tones de material de gravera. L'ús d'aquest material en aquesta obra s'utilitza **just a l'entrada a Campos**, ja que es tracta d'un **tram de prova** i compta amb el Centro de Estudios y Experimentación de Obras Públicas (CEDEX) del Govern d'Espanya per a la seva supervisió.”

Hem comprovat que al llarg d'aquests mesos, en la construcció de l'autopista **es continua utilitzant aquest material i que no es tracta d'ecoàrids inerts procedents de demolició d'obres (RCD) sinó d'escòries de forn d'incineradora**, en una longitud que ja arriba pràcticament als **2,5km**, no només és a l'entrada de Campos i sembla que aquest és un dels materials bàsics en la seva construcció.

12. D'altra banda, la Proposta d'ordre d'estudi del Modificat núm. 1 del desdoblament de la Ma-19, des del final de la variant de Lluçmajor fins a Campos (**annex VI**), ja esmentada, diu que s'incorporarà al projecte el canvi que segueix: “*diseño de la explanada de los caminos de servicio [...]. Se cambia la tipología de material de suelo estabilizado a ecoárido*”, sense que en cap moment doni a entendre que la modificació tenguí caràcter experimental, ni que es limiti a un tram de 200 metres, com afirma **dos mesos després** la Sala de Premsa del Consell de Mallorca.

13. Suposam raonablement que, per a un gruix de 0,5 metres (superior en molts de trams, vegeu fotografies, **annex VII**), una amplada mitjana de 10 metres i una longitud de 2,5km, suposa un volum aproximat de **12.500m³ d'escòries** (aproximadament de 20.000 tones per a una densitat d'1,62kg/m³). **La presència de components magnètics i l'excés de metalls pesants en les mostres que hem fet analitzar demostren que les escòries no estan ben tractades.** Això, unit a la manca d'impermeabilització del sòl i de l'exposició als agents meteorològics d'aquests materials durant mesos **suposa una dispersió important al medi de metalls pesants i també, probablement, de matèria orgànica tòxica (dioxines, furans i PCB)** que solen contenir aquests tipus d'escòries.

A tall d'exemple, un estudi de la UIB establia la presència de metalls pesants en les escòries de Son Reus, amb concentracions elevades d'arsènic, cadmi, crom, mercuri, plom, etc

(vegeu **annex VIII**), el que pot comportar **greus problemes mediambientals per a la salut humana**.

Cal subratllar que **les dioxines, els furans i els PCB, són contaminants que es produeixen de manera involuntària a partir de processos tèrmics que consumeixen matèria orgànica i substàncies amb clor**, com a resultat d'una combustió incompleta o de complexes reaccions químiques, segons les condicions en què es produeixen aquestes reaccions (pressió, temperatura, etc.). Són, per tant, un residu altament tòxic que no te cap ús conegut. És important destacar que **es tracta de compostos molt persistents, estables i bioacumulables, extremadament tòxics per als éssers vius**.

Per tot això, denunciem davant la Conselleria de Medi Ambient i Territori del Govern de les Illes Balears, com a administració competent, la manca de tractament, control i seguiment en l'ús de les escòries que són emprades en aquesta obra.

D. CONSIDERACIONS MEDIAMBIENTALS I HIDROGEOLÒGIQUES

1. **A més de la composició de les escòries**, a les Consideracions mediambientals del CEDEX [4], s'explica que **s'han de tenir en compte altres factors** a l'hora d'utilitzar les escòries en la construcció d'infraestructures viàries.

Les consideracions mediambientals del CEDEX sobre escòries i cendres d'incineradora de RSU [4] recorden que *“la liberación de los contaminantes puede afectar potencialmente la calidad del aire, el agua y el suelo en el entorno en el que las escorias se acondicionan, aplican, reutilizan o depositan, de ahí la necesidad de su análisis y control. [...] Así pues, se deberán tomar medidas protectoras para controlar la contaminación del agua, además del análisis químico y las pruebas de lixiviación sobre las escorias. Las medidas protectoras varían desde guardar una distancia mínima con respecto a los pozos de agua potable y los ríos, hasta la encapsulación totalmente estanca con un filtro de arena - bentonita de los terraplenes de escoria”*

Les mateixes consideracions mediambientals indiquen que *“sin embargo, el impacto ambiental de la valorización de las escorias de incineración de RSU como material de construcción está condicionado no sólo por su composición, sino también por otros factores relacionados con [entre d'altres] el medio natural en el que se construye: distribución y cuantía de las precipitaciones, sensibilidad de los cursos de agua a la contaminación que arrastran los lixiviados, dureza y contenido de cobre de las aguas naturales, características hidrogeológicas del terreno, etc.”*

Factors a tenir en compte

2. Per tant, s'ha de tenir en compte la **quantitat d'escòries emprades**, la **gruixa de la capa**, la **impermeabilització i sistema de drenatge**, tipus de lligant utilitzat (hidràulic o

bituminós) i el **medi natural on es construeix**: distribució i quantia de precipitacions, sensibilitat dels cursos d'aigua a la contaminació per lixiviats, **característiques hidrogeològiques**, així com la **gestió dels residus de construcció de l'autopista una vegada que aquesta arribi al final de la seva vida útil de servei**.

3. Cal observar que no s'ha utilitzat **cap tipus de lligam** per a aquestes escòries, que s'ha confirmat que **no hi ha impermeabilització** i que segueixen **exposades, quatre mesos després, a l'acció de la pluja i el vent**. L'única mesura adoptada per evitar-ne la dispersió ha estat regar-les amb aigua per evitar que el vent n'aixecàs la pols més fina (i això només després de la nostra primera denúncia davant la premsa).

Hidrogeologia

4. Aquesta Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca, en la resposta donada a l'Associació Terraferida, afirma que **“no calen impermeabilitzacions prèvies o comprovacions de l'estanquitat del terreny”**, sense aportar cap prova de la innocuïtat d'un residu potencialment perillós i sense cap estudi previ de les condicions del terreny on s'aboca.

Hem de tenir en compte que **no consta a l'expedient cap estudi hidrogeològic de la zona on es construeix l'autopista per analitzar la necessitat d'impermeabilització per evitar la contaminació de les aigües**, tot i que la zona on s'està construint l'autopista pertany a l'aqüífer Lluçmajor-Campos i **transcorre per un sòl calcari de relleu càrstic d'alta permeabilitat a l'aigua**. Concretament, la zona més propera a Campos, i la mateixa vila, està declarada àrea de risc potencial significatiu d'inundació (ARSPI) [7].

5. Per afegitó, **una sèquia de desguàs transcorre** per la banda nord de la carretera fins que la travessa subterràniament, en direcció sud, **en plena zona de dipòsit de les escòries**. En cas de desbordament, aquestes es veurien fàcilment arrossegades cap a la mar, ja sigui superficialment o de forma subterrània per infiltració.

L'abocament d'aquestes escòries a un terreny sense l'adequada impermeabilització que eviti la infiltració de substàncies d'alta toxicitat **es produeix sobre un aqüífer**, el de Lluçmajor-Campos, que, tant superficialment (gràcies al torrent de Son Catlar i els seus nombrosos afluents, el sistema més important de la conca, el qual recull les aigües del vessant sud-oest del massís de Randa) com subterràniament, **desguassa a la zona humida del Parc Natural Marítim-terrestre d'es Trenc-es Salobrar de Campos**, espai que gaudeix d'especial protecció [8].

6. Per altra banda, el CEDEX també fa referència a l'ús d'escòries a diversos països europeus com Dinamarca i França. En aquest darrer país, segons la Fitxa Tècnica del Centro de Estudios y Experimentación de Obras Públicas del Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente (vegeu document adjunt a l'**annex IV** sobre “*escorias y cenizas de incineración*” del CEDEX 12/2007), les escòries **poden ser utilitzades “siempre y cuando no se empleen en zonas inundables y a menos de 30 metros de cursos de agua, así como en las inmediaciones de captaciones de agua.”** En un sentit

similar s'expressa l'Ordre de 15 de febrer de 1996, sobre valorització d'escòries, del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya [1] que, en el seu article 8, diu expressament que les escòries valoritzables **no poden ser utilitzades en zones inundables** o que es trobin a **menys de 30 metres de distància de rius o torrents** ni en terrenys que tinguin el seu nivell freàtic a menys de 5 metres de la superfície del sòl, etc. Tampoc, d'acord amb la normativa catalana, **no poden usar-se les escòries en terrenys càrstics, permeables**, porosos, o amb "materials porosos no consolidats com ara dipòsits al·luvials i **planes costaneres** actuals, terrasses i dipòsits al·luvials antics, poc cimentats", etc.

7. Unes consideracions generals sobre el cas fetes pel doctor geòleg Antonio Rodríguez Perea (**annex IX**) recorden que **"el risc de la inundabilitat de la zona en què es depositen les escòries és real"**. De fet, amb inundacions com la del 1989, amb quasi total seguretat es produïrien lixiviats contaminants tant per a les aigües superficials com per a les aigües subterrànies.

8. En aquest mateix escrit, el doctor Rodríguez Perea fa esment d'un fet que cal tenir present en les consideracions que es facin sobre la validesa dels estudis d'impacte ambiental d'aquesta obra: que **la carretera actual, durant la inundació de 1989, va fer de presa de les aigües que provenien d'aquest vessant derivant-les cap a la població de Campos**.

<p>Denunciam que no és admissible abocar aquesta mena de residu en una zona inundable i sobre un aquífer d'alt valor ambiental.</p>
--

E. CONSIDERACIONS FINALS

1. Advertim amb preocupació que, en el seu escrit de 14 de maig (registre de sortida 1795 del 15 del mateix mes), el servei de Residus i sòls contaminats d'aquesta conselleria argumenta obertament a favor d'ignorar la necessitat de fer un control exhaustiu d'aquestes escòries d'acord amb el que estableix la normativa vigent i advoca per un ús lliure d'aquest residu tot acollint-se a una normativa futura inexistent i ignorant l'evidència del caràcter contaminant de les escòries.

Així, **el Servei de Residus considera** que, tot i les recomanacions de la fitxa del CEDEX, **no calen "impermeabilitzacions" prèvies o comprovacions de "l'estanquitat del terreny", ni cap actuació prèvia o de seguiment de l'ús de les escòries en aquesta obra. Consideram molt preocupant que un Servei que té per funció vetllar per la seguretat ambiental advoqui obertament per la desaparició dels controls ambientals sobre un residu** (vegeu fitxa de Consideracions Ambientals del CEDEX).

2. A partir d'aquesta resposta, constatarem amb molta preocupació que l'**Administració Ambiental de les Illes Balears mostra poc interès a comprovar i fer un seguiment de l'ús d'un residu amb metalls pesants i matèria orgànica (dioxines, furans i PCB)**; ans al contrari, estableix obertament que **la seva política ambiental** pel que fa a aquesta

qüestió és **“establir les bases per a la declaració de fi de la condició de residu per a les escòries de la incineració”** (una previsió que no figura explícitament a la **Llei 8/2019**), la qual cosa suposaria un alliberament dels controls dels fluxos previstos per la normativa sobre residus i el seu lliure ús i disposició.

3. Advertim amb preocupació que s’usa la recentment aprovada **Llei 8/2019**, de 19 de febrer, **de residus i sòls contaminats de les Illes Balears** i la Directiva Europea Marc de Residus 298/851 del Parlament Europeu, i del Consell el 30/05/18 que modifica la directiva 2008/98/CE, i també el Pla d’Acció d’Economia Circular de la UE que afecta les diverses normatives sobre residus, **per establir com a fet normatiu un futurible (la fi de la condició de residu per a l’escòria de la incineradora) que avui no es dóna** i sobre el qual no hi ha cap base normativa ni estudis que permetin avalar-lo. **La funció de l’Administració ambiental és vetllar** pel compliment de la normativa existent i **no abdicar**, com fa, del control dels residus contaminants, i de la publicitat d’aquests controls (que és legalment exigible) en base a consideracions sobre futurs hipotètics.

4. És preocupant que el nou concepte d’“economia circular” s’usi per ignorar la normativa de seguretat ambiental vigent i advocar **perquè un residu producte de la incineració de residus, amb metalls pesants i dioxines, furans i PCB, que requereix un tractament de descontaminació ben definit** a les fitxes del CEDEX i en la literatura disponible, així com un seguiment molt exhaustiu del seu ús, **passi a ser considerat matèria primera sense cap problema**. En la seva resposta, el Servei de Residus, en comptes de garantir la seguretat en l’ús de l’escòria, **argumenta obertament a favor de la fi d’aquest controls i que l’escòria deixi de tenir la condició de residu**.

5. Cal recordar que la Llei 8/2019 de les Illes Balears, a l’article 51 i en la seva disposició addicional tercera estableix el següent:

“Mentre l’Administració de l’Estat no desplegui aquesta matèria, i atès que no s’han complert les previsions que estableix la disposició addicional vuitena de la Llei 22/2011 en relació amb els subproductes i la fi de la condició de residu, el Govern de les Illes Balears, atenint-se a la previsió de la disposició transitòria de la llei esmentada anteriorment, ha de seguir els procediments que es regulen en els apartats següents, tot tenint en compte els principis continguts en els articles 4.1 i 5.1 de la Llei 22/2011”.

És a dir, que **s’ha de mantenir la vigilància i el control dels residus contaminants**, i mantenir els tractaments de descontaminació previstos per a la seva valorització, i **no al·legar a favor de la fi de la condició de residu per a un producte que té un potencial contaminant innegable**.

Per tot això CONSTATAM:

1. La falta de transparència i l’incompliment de la normativa pròpia de les Illes Balears respecte a l’accés d’informació ambiental, ja que no es troben a disposició de la ciutadania els resultats de la composició de les escòries i els seus lixiviats.

2. Que les escòries de fons de caldera de la incineradora són residus i que resulta necessari fer-ne un control i seguiment.
3. Que ha de prevaler un control adient per part de l'Administració que garanteixi i asseguri la idoneïtat i millors condicions del procés.
4. La poca preocupació de l'Administració Ambiental sobre aquest tema. És greu que s'afirmi que "no calen impermeabilitzacions o comprovacions de l'estanquitat del terreny", i s'empari en normativa europea encara no aprovada en lloc de fer efectiva la normativa existent en l'actualitat.
5. La política del Govern, mitjançant la Llei de Residus i Sòls Contaminats aprovada, sembla que és establir les bases per a la declaració de fi de la condició de residu de les escòries de la incineradora. Però aquesta intenció és un futurible hipotètic que no invalida la necessitat de controls que estableix la normativa vigent.
6. Ens preocupa que s'utilitzi encara una normativa de fa 20 anys per al control de les escòries producte de la incineració, i el fet que no s'hagi normativitzat una millora en el control i seguiment d'aquests residus a la Llei de Residus i Sòls Contaminats aprovada fa uns mesos, amb l'objectiu d'augmentar el control de residus com a garantia per a la salut de les persones i el medi ambient. Tot al contrari: es dona per suposat el desplegament normatiu (encara inexistent) d'una llei que considera clau la declaració de fi de la condició de residu, amb la qual cosa, pel que sembla, desapareix el problema.
7. L'ús d'escòries contaminants sense control ja té alguns precedents greus força recents. Per citar-ne només un, dia 8 d'agost de 2017 el GOB denuncià a la Fiscalia Superior de les Illes Balears l'abocament directe a les aigües de la badia de Palma d'escòries sense tractar com a material de les obres d'ampliació del moll de Ponent (**annex X**). La ciutadania necessita una administració ambiental que vetlli i no una que normalitzi l'ús de materials contaminants i perillosos, assimilant-los als àrids inerts.

SOL·LICITUD

Davant aquesta situació tan greu d'incompliments constants, manca de transparència i de seguiment i control de la utilització de les escòries i de les conseqüències del seu ús,

DEMANAM:

1. **L'aturada immediata de l'obra de l'autopista, atesa la manca de garanties ambientals denunciada (estudi d'impacte ambiental, previsió de l'ús d'escòries en el plec de condicions tècniques, garanties del processament d'aquest material per a la seva descontaminació, previsió de l'ús d'escòries en el pla de seguretat i salut laboral de l'obra, estudi hidrogeològic, la constada presència**

de metalls pesants tòxics en quantitats superiors a les permeses en comunitats autònomes que tenen regulat el seu ús, etc.).

2. Informació de detall sobre la utilització de les escòries: la quantitat que se n'ha usat, la que es preveu usar en el futur, la seva ubicació, les garanties d'estanqueïtat dels terrenys, la protecció contra la dispersió dels contaminants per acció de l'aigua i el vent, la verificació de la seva composició, que s'assegurin els mecanismes de control i seguiment i l'elaboració de l'estudi hidrogeològic pertinent.
3. Informació clara dels components de les escòries usades i la verificació de la seva composició.
4. Informació clara sobre els procediments de tractament que s'han seguit per a la valorització del residu.
5. La retirada immediata de les escòries ja abocades, tot seguint els processos adients per evitar danys majors, especialment en previsió que es produeixin precipitacions importants.
6. Garanties d'estanqueïtat per a l'escòria.
7. Garanties de no procedir a nous abocaments d'escòries ni a l'autopista ni a les seves vies de servei atesa la manca d'elements de seguretat ambiental (l'esmentat estudi d'impacte ambiental, l'estudi hidrogeològic, les garanties de segellat i d'estanqueïtat de l'obra, la redacció d'un nou pla de seguretat i salut laboral que faci previsió de l'ús d'aquests materials, la seva inclusió en el plec de condicions tècniques de l'obra, etc.).

Signat

Margalida Rosselló Pons
DNI -----
Plataforma Antiautopista

Amadeu Corbera Jaume
DNI -----
Grup Balear d'Ornitologia
i defensa de la Natura - GOB

F. Xavier Mas Ballester
DNI -----
Terraferida

Mariano Reaño Lambea
DNI -----
Amics de la Terra. Mallorca

Miquel Àngel Lobo Ruiz
DNI -----
Salvem Portocolom

Mario Rodríguez Vargas,
DNI -----
Greenpeace España
CIF -----

Palma, 16 d'agost de 2019

REFERÈNCIES

1. Ordre de 15 de febrer de 1996, sobre valorització d'escòries (Catalunya).
2. *Decreto 104/2006, de 19 de octubre, de valorización de escorias en la Comunidad Autónoma de Cantabria.*
3. *Decreto 64/2019, de 9 de abril, del régimen jurídico aplicable a las actividades de valoración de escorias procedentes de la fabricación de acero en hornos de arco eléctrico* (País Basc).
4. Consideraciones Medioambientales de CEDEX (*Centro de Estudios y Experimentación de Obras Públicas*) del *Ministerio de Fomento i Ministerio de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente sobre Escorias y Cenizas de Incineradora de RSU.*
[http://www.cedexmateriales.es/catalogo-de-residuos/38/escorias-y-cenizas-de-incineradora-d-e-residuos-solidos-urbanos-\(rsu\)/297/consideraciones-medioambientales.html](http://www.cedexmateriales.es/catalogo-de-residuos/38/escorias-y-cenizas-de-incineradora-d-e-residuos-solidos-urbanos-(rsu)/297/consideraciones-medioambientales.html)
5. Visor de paràmetres ambientals del Consell de Mallorca
<https://web.conselldemallorca.cat/es/visor-ambiental>
6. Sala de premsa del Consell de Mallorca
https://web.conselldemallorca.cat/totes-les-noticies/-/asset_publisher/bqOupoVYvgPA/content/el-consell-de-mallorca-utilitza-materials-homologats-pel-desdoblament-de-la-carretera-de-lluc-major-a-campos/559414?_com_liferay_asset_publisher_web_portlet_AssetPublisherPortlet_INSTANCE_bqOupoVYvgPA_redirect=https%3A%2F%2Fweb.conselldemallorca.cat%2Ftotes-les-noticies%3Fp_p_id%3Dcom_liferay_asset_publisher_web_portlet_AssetPublisherPortlet_INSTANCE_bqOupoVYvgPA%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26_com_liferay_asset_publisher_web_portlet_AssetPublisherPortlet_INSTANCE_bqOupoVYvgPA_cur%3D0%26p_r_p_resetCur%3Dfalse%26_com_liferay_asset_publisher_web_portlet_AssetPublisherPortlet_INSTANCE_bqOupoVYvgPA_assetEntryId%3D1752597
7. *Mapas de Peligrosidad y Riesgo de Inundación en la Demarcación Hidrográfica de Baleares. Memoria 2016.* Direcció General de Recursos Hídrics. Conselleria de Medi Ambient, Agricultura i Pesca del Govern de les Illes Balears. *Sistema Nacional de Cartografía de Zonas Inundables.*
8. Llei 2/2017 de declaració del Parc Natural Maritimoterrestre Es Trenc-Salobrar de Campos (BOIB núm. 81, de 4 de juliol de 2017; correcció d'errades BOIB núm. 92, de 29 de juliol de 2017)